

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

05.05.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Телевизия СКАТ

✓ Провали ли се мярката 60/40?

Васил Велев, председател на УС на АИКБ в предаването „Политиката на прицел“ по ТВ "Скат"

Преди около месец, когато беше оповестена мярката 60/40, от АИКБ отправиха критики към нея и предупредиха за опасност от бързо нарастваща безработица. Случи ли се предвиденото, или тези прогнози бяха опровергани?

„За нас не е никаква изненада, че прогнозите ни се сбъдват“, заяви Васил Велев, председател на УС на АИКБ, в предаването „Политиката на прицел“ по ТВ "Скат".

„До 30 април т.е. цял месец след приемането на мярката, има утвърдена подкрепа за едва 1967 предприятия. При 350 хил. предприятия в страната, това е много под 1%. На обща сума 7.8 млн. лв. от предвидени 1 млрд. лв. – виждате, също под 1%, за единия от двата месеца на извънредното положение. Такава е до момента картината. Както и да се представя като успех, това очевидно е един провал. И нямаше как да е друго, защото тя изначално е заложена в закона с неотстраними дефекти. За това ние съвсем своевременно алармирахме. Не само АИКБ, и четирите работодателски организации сме внесли в парламента предложение за промяна в текстовете на закона, за да може тази мярка да стане действаща.“

Според Васил Велев, двата основни дефекта в нея са, че: първо, тя цели този, който не работи да живее по-добре от този, който работи.

„Това е изначално сбъркана цел. Няма такова нещо никъде по света. Подчертавам, никъде, не само в ЕС. Навсякъде обезщетението е частично. И никъде по света, освен в България, тези мерки не предвиждат спряло предприятие да доплаща. То няма откъде да доплати, защото няма приходи, забранено му е да работи. Това прави мярката неизползваема за тези, които имат нужда от нея. Може да се използва само от тези, които нямат нужда от нея. А сега се носят от девет кладенеца вода, за да се докаже, че мярката е грандиозен успех. Трябва да се корегира час по-скоро тази мярка 60/40 и да стане 60/0.“

Другият дефект на тази мярка е, че се предявява изискване към кандидатстващите да нямат никакви задължения към фиска. Но те са спряли работа не на 13-ти март, а много преди това, както е в туризма.

„Апелираме да се промени и това изискване, за да могат да участват и предприятия, които са били изрядни платци през 2019 г. и назад, но са имали затруднения с плащанията през 2020 г. 250 хиляди нови безработни, това е нашата прогноза, която съвпада и с икономическите проучвания. Някои от тези хора имат право на обезщетения за 12 месеца. Много от тях ще се изкушат да си останат на борсата, да получават помощи, а в същото време да работят в „сивия“ сектор. Този феномен сме го наблюдавали при предишната криза. Затова ние апелирахме да се направи всичко възможно хората да не бъдат съкращавани, а да се подкрепят доходите им и да си останат на работните места.

Целта е да подкрепим високотехнологичните сектори със средна и висока добавена стойност, които всъщност хранят България. Защото основните пера в нашия износ са машиностроене, електротехника, електроника. Трябва да се разпишат процедури и е добре те да бъдат разписани заедно с туристическия бранш. Когато някой прави нещо за нас, без да ни попита то добро ли е за нас, обикновено става грешно. Икономическата криза ще продължи дълго. Тя само беше отпуснена от коронавируса, но иначе назряваше отдавна. Предложили сме антикризисни мерки в Тристранния съвет, те са разпратени до министерствата. Чакаме техните позиции, след което се надяваме, разчитаме да седнем на няколко дълги заседания и мярка по мярка, с участието не само на Тристранния съвет, но и на финансовия министър, на вицепремиера Томислав Дончев – да ги обсъдим, да отхвърлим неприложимите, да одобрим полезните, и те да започнат да се изпълняват. И това да стане заедно с организациите на бизнеса и на работниците, за да бъдат добре обмислени и ефективни тези мерки.“

Гледайте [видео](#) с целия разговор.

✓ Необходими са реални и навременни мерки за подпомагане на бизнеса у нас

Какви са необходимите мерки, с които държавата да защити бизнеса от кризата? Позицията си по въпроса споделят от Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) и от обединение "Бъдеще за туризма".

Председателят на АИКБ Васил Велев подкрепя предложението за икономическа помощ за бизнеса и за откриване на повече работни места чрез инвестиции в големи инфраструктурни проекти.

"Това е практика в много други страни, ние имаме и нужда от това. Това няма да бъдат излишни обекти, като някои стадиони в градчета от селски тип, които никой не използва. Става дума за инфраструктура, която е нужна на страната: магистрали, саниране на язовири и т.н.", каза той.

За повече информация, вижте [видеото](#).

✓ **План за възстановяване в тясно сътрудничество, а не в надприказване и конфронтация**

Теодор Дечев, директор "Индустриални политики" в АИКБ за сливането на празници, за съвременните форми на труд и за кризисните мерки на правителството за подпомагане на бизнеса, в студиото на "Ранни вести" по ТВ "Скат"

Така нареченото "отработване" предизвикваше дълги, верижни почивни дни, в които се създаваше хаос най-вече във финансовия сектор, при банките и при застрахователните дружества. Но ние успяхме да постигнем адекватно, приемливо за всички страни споразумение, което в момента се изпълнява: ако официален празник се случи в почивен ден, в събота или в неделя, неработен ден става първият следващ понеделник. Поне на този етап не виждаме причини да настояваме за неговото преразглеждане. Това заяви в студиото на предаването "Ранни вести" по ТВ "Скат" Теодор Дечев, директор "Индустриални политики" в АИКБ.

Освен вече миналото сливане на празници, той коментира и някои съвременни, гъвкави форми на труд, както и мерките на правителството за подпомагане на бизнеса в „коронакризата“.

Според Теодор Дечев, съвременните форми на работа и техните промени през годините са много и най-различни. Някои от тях се дължат на технологичния напредък. „Дори този разговор, който водим в момента, е пример за работа от разстояние“, отбеляза той. „Поради спецификата на ситуацията, в която живеем и работим сега, ни се налага не винаги доброволно, а по-скоро "доброзорно" да практикуваме масово този вид труд във връзка с пандемията. Но има и други форми: платформена работа, споделени работници, споделени работни места. Понякога те са ефективни и наложителни.“

Гостът в студиото се спря по-подробно на ваучърната форма на заплащане, при която работодателите купуват ваучъри с включени в тях данъци и евентуално, осигурителни вноски. Така при покупка на ваучър за, примерно, 100 лв. се заплаща по-голяма сума, а разликата отива директно в хазната, във фиска. По този начин работодателят може да си осигурява инцидентен, епизодичен, възникващ във времето наемен труд, без да нарушава закона и с нужната гъвкавост.

„В България ние бяхме на крачка от прилагането на ваучърно заплащане, когато възникнаха проблеми с необходимостта сезонно да се прибира реколтата, най-вече в сферата на зеленчукопроизводството, на овощарството и др. Тогава не се стигна до въвеждането на ваучъри, а до т.нар. едnodневни трудови договори, за които също сме говорили много през годините. В крайна сметка те са почти същите като ваучърното заплащане“, припомни Теодор Дечев. Според него, новите форми на труд се движат във всевъзможни посоки - технологични, организационни и пр., но каквото и да се говори, всичко опира до старославния труд.

По отношение на мерките за временно подпомагане на бизнеса: от една страна, АИКБ приветства усилията на правителството, но от друга - критикува някои недомислия в т.нар. мярка 60/40.

„Ние обяснихме подробно, математически защо 60/40 е всъщност 23/77“, подчерта представителят на Асоциацията. "А едно от предложенията, които внесохме в НСТС, беше свързано с изготвянето на разумен план за връщане в нормалността. Някои държави вече разработиха такива "екзит планове" за излизане от извънредното положение. Бедата е, че не знаем кога ще приключи това извънредно положение - и то не само като формалност, с обявяването на конкретна крайна дата, но и като реалност. Нямаме ясен времеви хоризонт, той е доста размит. Това прави планирането трудно. Но действително смятаме, че и изпълнителната, и законодателната власт, и социалните партньори трябва да се захванат с един сериозен план за възстановяване. За изготвянето му е нужно тясно сътрудничество, а не надприказване и конфронтация“, обобща той.

Вижте целия разговор в първата част на приложеното [видео](#).

Важни обществено-икономически и политически теми

[БНР](#)

✓ **Коалиционен съвет за допълнителни мерки заради Covid-19**

Допълнителни мерки в условията на пандемията ще обсъдят на съвет коалиционните партньори в управлението ГЕРБ и Обединени патриоти. НФСБ и ВМРО вече внесоха в парламента свои законопроекти за облекчения в туризма и строителния бранш.

Лидерите от управляващото мнозинство се събират в първия ден след като официално стана ясно, че извънредното положение в страната няма да бъде удължавано.

Партньорите ще обсъдят дали строителството по българското Черноморие да продължи до 15 юни, а не както е досега – до 15 май, каквато е мярката в подкрепа на строителния бранш, внесена в законопроект от партията на Валери Симеонов „Национален фронт за спасение на България“.

Очаква се да се обсъдят и законодателните инициативи на ВМРО за подпомагане на туристическия бранш с предлаганата държавна субсидия за чартърите, ДДС от 5 % в сектор „Туризъм“ и улеснен режим за издаване на виза на чужденците за почивка в България.

Партията на Красимир Каракачанов поиска по-крайни мерки срещу крадците по време на пандемията, а заедно с НФСБ и за прецизиране на икономическата мярка 60/40.

Най-оспорван се очаква да бъде въпросът с предложенията за по-ниските данъчни ставки в туристическия сектор, тъй като принципната позиция на ГЕРБ е против въвеждане на диференцирани ставки на ДДС.

✓ Фермери получиха от ДФЗ близо 46 млн. лв. по НАТУРА 2000

Държавен фонд „Земеделие“ изплати близо 46 млн. лв. по мярка 12 „Плащания по Натура 2000 и Рамковата директива за водите“ от ПРСР 2014-2020 г. за Кампания 2019 г., се съобщава на сайта на ведомството.

Подпомагане получиха 11 481 земеделски стопани.

Мярка 12 „Плащания по Натура 2000 и Рамковата директива за водите“ от ПРСР 2014-2020 г. подпомага фермери със земи в обхвата на защитените зони по Натура 2000, които спазват забраните и ограниченията за съответната защитена зона.

Изчисленията на финансовата помощ са извършени съгласно размера и комбинирането на компенсаторните плащания за забраните, разписани в приложение № 1 от Наредба № 5 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярката.

Финансовата подкрепа се предоставя под формата на годишни плащания на хектар земеделска площ за компенсиране на наложени режими (ограничения) за земеделски дейности, включени в заповедта на министъра на околната среда и водите, за обявяване на съответна зона от Натура 2000.

✓ Стоян Панчев: Притеснително е големи общински и държавни фирми да кандидатстват за 60:40

„Притеснителното е, че общински и държавни фирми, и то големи, кандидатстват за мярката 60:40. Това означава прехвърляне на пари от един джоб в друг... Проблематично е да виждаме такива дружества. Има някакъв цикъл, в който държавата, вместо да помага на частния сектор, парите стигат до общински и до държавни дружества, които имат механизми за спасяване“. Това коментира пред БНР Стоян Панчев.

В предаването „Преди всички“ икономистът от Експертен клуб за икономика и политика допълни:

„По повод футболните клубове, за мен най-проблемен е Българският футболен съюз. Добро правило би било бизнеси с някаква форма на субсидиране от държавата да не могат да получават такива средства“.

Панчев подчерта, че мярката е временна:

„Това е мярка, която работи и има смисъл, ако говорим за временен шок върху икономиката, особено такъв, създаден от самата държава, защото тя каза да се затварят ресторантите, например. По-дългосрочният план е да посочим как да бъде отворена икономиката, да се научим да живеем с този вирус и да започнем да функционираме в тази нова среда... Виждам надеждата в правителството да дойдат средства от ЕС, които да продължат това, което прави 60:40. Тоест, държавата да може да субсидира българския бизнес и той да не работи още дълго време. Това е грешен начин на функциониране на икономиката.“

✓ Как собствениците на заведения в Банско и Сандански се подготвят да посрещат клиенти

Как собствениците на ресторанти, кафетерии, сладкарници, заведения за бързо хранене се подготвят да отворят обектите в откритите пространства и могат ли да разчитат на съпричастност от местните власти, които ги освободиха от наеми и такси за тротоарните площи? Ще заработят ли след Гергьовден плувните комплекси и басейни?

Кореспондентката на БНР Кети Тренчева провери как стоят нещата в две курортни общини - Сандански и Банско.

Въпреки, че времето захладня и все още не са ясни всички изисквания на контролните институции, собствениците на кафенета и ресторанти на открито вече подготвят обектите си. Извършва се сериозна дезинфекция на санитарните части, помещенията за приготвяне на храна, мокрите барове, маси, столове, дори и сенниците. Повечето от собствениците признават, че тръгват към отварянето на заведенията предпазливо, на патерици. Не толкова заради ограниченията и спазването на мерките, колкото заради липсата на туристи. Разчитат местните жители да преодолеят страха от заразата и да размразят потребността от социални контакти. Иван Александров е стопанин на едно от най-посещаваните централни заведения в Банско:

"Имаме готовност да отворим. Чакаме разпоредбите от Агенцията по храните. Няма да има проблем да отворят градините на заведенията. Ще стартираме с по-малък брой персонал, отколкото, ако е нормално. Ситуацията все пак е несигурна и може да се промени след седмица".

Александров уточни, че 80% от оборота на заведението му обикновено е от туристи, които сега не може да очаква. Той изрази надежда до края на лятото бизнесът да влезе в нормален ритъм.

Това, че разходите първоначално ще надхвърлят очакваните приходи, разбира и местната власт в Банско. Затова няма да възстанови наемите и такса тротоарно право. Но контролът ще е безкомпромисен, категоричен е кметът Иван Кадев:

"Издали сме заповеди - от общинската администрация, съгласувано с Общинския съвет - и сме освободили от такси за наеми и тротоарно право всички хора, заети в ресторантьорския бранш. Това остава в срок от един месец след отпадането на извънредното положение. Кога ще отпадне то, зависи от разпореждането на Министерството на здравеопазването. Що се отнася до спазването на противоепидемичните мерки, убеден съм, че всеки собственик ще положи усилия това да се случи. Много е важно да се слагат маски от персонала, който обслужва клиентите. Контролът ще осъществява БАБХ и РЗИ, съвместно с екипи на полицията. С нашите сили и средства също ще осъществяваме контрол".

Жителите на община Сандански се радват най-много на отварянето на плувните басейни - заради децата и в името на спорта. Местната власт обаче не е категорична, че ще остави в сила заповедта за отпадането на наемите и таксите на заведенията, признава кметът Атанас Стоянов.

✓ **Мария Петрова: Ако законовите промени не са добре обмислени, в държавата ще настъпи хаос**

„Важна е формулировката „извънредна епидемична обстановка“ в проектозакона, който да регламентира част от нормите, въведени със закона за извънредното положение, които да продължат да действат след изтичането му на 13 май“. Това коментира пред БНР адвокат Мария Петрова, член на медицинския съвет към правителството, с уговорката, че не знае в каква посока ще върви промяната в Закона за здравето:

„За да може с актове на министъра на здравеопазването да се въвеждат противоепидемични мерки, ние не трябва просто да сме в някаква епидемична обстановка. Имаме епидемични обстановки по отношение на морбили, грип. Представете си, че всяка година при всяка епидемична обстановка министърът на здравеопазването започва под шапката на епидемични мерки да ограничава права на гражданите... Би могло да се нарушат права на гражданите“.

В предаването „Преди всички“ адвокат Петрова допълни:

„По време на извънредното положение всички решения се движат, водени от емоция, страх и неизвестност и донякъде въвеждане в заблуждение обществото, а това е нещо, за което се поема отговорност“.

Тя квалифицира като „неграмотни“ на голяма част от заповедите на министъра на здравеопазването:

„Неграмотност от правна гледна точка и чисто житейски. Това, че сме в извънредно положение, не означава, че някой и някак ще ограничава граждански права, без това да е ясно правно обосновано и мотивирано и без това да подлежи на съдебен контрол... Липсват мотиви от юридическа гледна точка и е налице порочно творчество на тези актове“.

Адвокат Мария Петрова предупреди, че, ако нещата, които се правят, не са добре обмислени, то в държавата ще настъпи хаос.

„Липсата на капацитет и на време може да изиграе много лоша шега. Защото ще влезем в обхвата на Закона за нормативните актове, закони не трябва да се правят на коляно“.

✓ **Евростат: Над една трета от българите не могат да посрещнат неочаквани разходи**

През 2019 г. в близо една трета от хората в ЕС (32%) не са могли да посрещнат неочаквани финансови разходи, сочат публикувани днес данни на статистическата служба Евростат.

В България делът на тези хора е над средния за Евросъюза – 36,5 на сто.

Най-голям дял на хора, които не могат да се справят с неочаквани разходи се съобщава в домакинствата, които се състоят само от един човек, както и при самотни родители на непълнолетни деца.

Сред страните членки най-голям е делът на хора, неспособни да посрещнат изненадващи разходи, в Хърватия, където те са над половината (52%). Следва Латвия (50%), Гърция и Кипър (по 48%), Литва (47%) и Румъния (44%).

Най-нисък е делът в Малта – 15 на сто. След нея се нареждат Люксембург, Австрия и Швеция, в които само една пета от населението (по данни от 2018 г.) не може да се справи с неочаквани разходи.

Дарик

✓ **Каракачанов: Мерките трябва да се насочат към туризма, който дава 12% от БВП**

Мерките, които правителството предлага, са приемливи за ВМРО. Логиката е ясна - няма да бъде продължено извънредното положение, за да може обществото да се адаптира", заяви в ефира на NOVA лидерът на ВМРО и вицепремиер Красимир Каракачанов.

"Тъй като никой не може да гарантира кога светът ще се пребори с коронавируса, се дава възможност на министър Ананиев да реагира. Сещам се за две неща, за които ще се зададат въпроси в парламента. Как ще се регламентират ситуацията, при които здравният министър може да налага мерките и това на практика не е ли продължение на извънредното положение? Правителството е длъжно да мисли за новата ситуация, която настъпва. А парламентът, ако има бележки и допълнения, да доосъвършенства този закон", смята той.

Той обясни философията на ВМРО, според която най-засегнатият бранш - туризмът, дава 12% от БВП на страната и заради това мерките трябва да са насочени към него.

"Ние предлагаме мерки, чрез които да бъде подпомогнат този бранш. Предложили сме мерки и за други сектори, с които да се подпомага икономиката и бизнесът. При този сезон, който се очертава, би следвало да помислим за запазването на този бизнес", категоричен е Каракачанов и подчерта, че ВМРО предлага мерки, насочени към това.

"Държавата не може да бъде само касиер и да прибира доходи. Тя трябва в такива ситуации да подпомага, за да може тези пари да се върнат. Има анализи, че тези средства, които ще отидат за подпомагане, ще се върнат обратно в бюджета", добави лидерът на ВМРО и посочи, че съседни на България държави обмислят подобни мерки. Каракачанов призова правителството да бъде проактивно, а не да чака решения от Европейската комисия.

Според вицепремиерът е парадоксално държава, която е хранила Източна Европа през миналия век, да внася 80% от плодовете и зеленчуците. Той смята, че има начин вносът от ЕС да бъде временно ограничен, когато е сезонът на продукцията у нас. Идеята е да се стимулира родното производство. Източник: nova.bg туризъм пандемия Красимир Каракачанов коронавирус мерки.

✓ **Австралия отделя над 450 млн. долара за ваксина срещу коронавируса**

Австралийските власти ще отпуснат над 450 милиона долара за разработването на ваксина срещу коронавируса, както и за намирането на лекарства и създаването на средства за диагностика. Това заяви премиерът Скот Морисън.

„Австралия ще отпусне 352 милиона австралийски долара (около 230,3 милиона щатски долара) за глобални усилия за контрол на COVID-19 и намиране на ваксина. Ще изпратим също 15 милиона австралийски долара (9,8 милиона щатски долара) към Глобалната коалиция за иновации в сферата на подготовката за епидемията [CEPI] и Фонда за иновативна

диагностика [FIND] за финансиране на разработването на нови средства за диагностика“, каза Морисън в изявление, публикувано на правителствения уебсайт.

Премиерът подчерта, че правителството ще отпусне също 337 милиона австралийски долара (220,2 милиона щатски долара) за организиране на изследователска работа в областта на профилактиката, диагностиката и лечението на коронавирусната инфекция. Тези средства ще бъдат разпределени между водещи национални организации и отдели, чиято дейност е насочена към изучаване на вируса, намиране на лекарства и създаване на ваксина.

В момента има 6 849 случая на коронавирусна инфекция в Австралия. В болниците на страната има 70 души със заболяването, причинено от вируса, а други 824 пациенти получават амбулаторно лечение. Излекувани са 5 859 души, 96 пациенти са починали.

Economic.bg

✓ И общините искат пари от държавния бюджет заради Covid-19

Националното сдружение на общините в България (НСОРБ) настоява правителството да помогне финансово и на местните власти. В своя позиция Сдружението посочва, че заради намалелите приходи след въвеждането на извънредното положение и ограничителните мерки общините са в тежко финансово състояние.

Днес ръководството на НСОББ ще започне онлайн разговори с лидерите на парламентарно представените партии, за да се търси решение на финансовите проблеми.

„Авансово да ни бъде преведена целевата субсидия, да бъде дадена възможност да ползваме безлихвени кредити, така както се предлага на бизнеса. Средства по определени направления, които на този етап стоят „замразени“ в общинските бюджети биха могли да се раздвижат и да се използват в тези тежки периоди“, коментира пред БНР зам.-председателят на Управителния съвет на сдружението и кмет на Троян Донка Михайлова.

Общините настояват и за промени при отпускането на средства от някои оперативни програми.

„Над 150 общини не могат да се възползват от тези средства“, добави Михайлова.

✓ ЕК мобилизира €1 млрд. за разработване на ваксина срещу Covid-19

Започна кампанията за намирането на 7.5 млрд. евро за намирането на лечение

Европейската комисия мобилизира 1 млрд. евро за разработването на ваксина срещу Covid-19 и за лечението и диагностиката на вируса. Това обяви председателят на ЕК Урсула фон дер Лайен на конференцията, с която бе поставено началото на кампанията за намиране на 7.5 млрд. евро за целта. Коментирайки събитието, Фон дер Лайен настоя, че 4 май ще се превърне в повратна точка в борбата срещу вируса посредством учредяването на този фонд.

„Отговорът на днешната пандемия минава през науката. Ще успеем да се справим трайно с вируса тогава, когато разработим ваксина и лекарства против него. Европа може да допринесе значително за този успех. Тук работят едни от най-добрите компании и научни изследователи – хората, които в рамките на цялостната екосистема ще подпомогнат успешния път от развойна дейност до производство и разпространение на ваксина“, коментира българският еврокомисар Мария Габриел, чийто ресор е именно науката и иновациите.

По думите ѝ, наблюдаваме безпрецедентно международно усилие. Научни работници и иноватори от всички страни работят ежедневно за намирането на ваксина и лечения и трябва да бъдат подкрепени с всички възможни средства. Според нея, само с глобални действия и координация може да се постигнат максимално бързо успехи в борбата срещу коронавируса.

„Днес правим решителна стъпка към намирането на ваксина срещу коронавируса. Ключовите думи са мащаб, скорост, солидарност. Мащаб – защото трябва да идентифицираме на световно ниво кои са най-добрите технологии и решения, които ще доведат до успех. Скорост – защото става въпрос за най-ценното – опазване на човешки живот. И солидарност – защото с днешната инициатива показваме, че сме научили грешките от миналото и ще осигурим достъп на всички до ваксините и леченията, които ще се реализират с помощта на днешната инициатива“, заяви още българският еврокомисар Мария Габриел.

Резултатите от инициативата ще бъдат обявени на 23 май. Комисар Мария Габриел бе част от екипа, който под ръководството на председателя на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен организира инициативата.

Два часа след началото на кампанията към 17:30 ч. българско време набраните средства вече са в размер на 5.1 млрд. евро.

✓ Днес Китай живее в бъдещето и светът може да се поучи от него

Случаящото се в страната е своеобразен ветропоказател

Китай сякаш живее седем седмици в бъдещето, пише CNN в свой анализ, обръщайки внимание, че втората по големина икономика в света бе първата засегната от коронавируса. Властта в азиатската държава бе принудена да спре пътуванията, да затвори магазините и парковете, да наложи на обществото социално дистанциране. Сега страната постепенно се отваря, докато останалата част от света тепърва преживява пика на пандемията.

Реакцията на корпоративния свят в Китай стана фокус за анализаторите на Уолстрийт през последните месеци, включително защото глобални марките като Nike, Starbucks и Disney трупат опит, преминавайки през кризата в страната.

Nike наскоро заяви, че „вижда другата страна на кризата в Китай“ и е научил най-добрите практики, които могат да бъдат прехвърлени на друго място. А когато миналата седмица Volkswagen отново отвори завода си във Волфсбург, Германия, автопроизводителят също се позова на опита си във възобновяването на дейността на фабриките си в Китай.

Експертите не очакват компаниите да възстановят нормалното си състояние. Вместо това смятат, че кризата може трайно да промени начина, по който работим, пазаруваме и управляваме бизнеса си.

“Това е новото нормално”, каза Ален Беничо, изпълнителен директор на IBM China.

Ето и няколко жокера за бъдещото от Китай:

Начинът, по който работим

Според Деспина Кацикакис работното място започва да изглежда много различно. Тя съветва компании как да възстановят дейността си. В Китай нейната фирма Cushman & Wakefield вече е помогнала за връщането на работа на над 1 млн. служители.

Според Кацикакис кризата е наваксала бъдещето на работата с около десетилетие. Сега едно от основното предизвикателства е как да се реши въпросът със социалното дистанциране и как да бъде устроено работното място. Новото нормално е бюрата например да са на около 2 метра отстояние. Междувременно на места има указания за това хората да вървят по определена линия в офиса в посока на часовниковата стрелка, така че да избегнат насрещното разминаване с други.

Основната цел на компаниите е да гарантират сигурност и да вдъхнат доверие у служителите си, че ще се върнат в здравословна среда. Кацикакис прогнозира, че през идните години ще има повишено използване на сензори, различни технологии и системи за филтриране на въздуха, намаляване на замърсителите и пр. Някъде може да бъдат инсталирани и плексигласови прегради на бюрата, за да се предпазят служителите от кихане и кашляне.

Намирането на повече пространство в офиса обаче не означава непременно ръст на разходите, например за наем на повече площи. Ако има нещо, което сегашната криза доказва, то това е ефективността на работата от къщи, обръща внимание Кацикакис. Според нея в бъдеще по-малко хора ще използват същото пространство, което е било налично преди пандемията.

Начинът на общуване също е различен. Екипите бързо се нагодиха към онлайн и облачни решения за комуникация. Microsoft Teams например бележи 70% ръст на дневните потребители през април спрямо март, като те са достигнали 75 милиона. Любопитното е, че на места като Китай и Южна Корея, където хората се завръщат към работните и учебните си пространства, използването на Teams продължава да расте.

Начинът, по който пазаруваме

Сега е идеалното време марките да намерят нови клиенти и да формират трайни връзки, заяви Дебора Уайнсуиг, изпълнителен директор на Coresight Research, консултантска и изследователска фирма, фокусирана върху търговията на дребно и технологиите.

Тъй като милиони хора остават у дома, те са принудени да си създават нова рутина и лайфстайл, отбеляза тя, припомняйки, че са нужни 21 дни за изграждането на някакъв навик у човек.

“Променяме навиците си за пазаруване и някои от тях ще бъдат доста трайни”, казва в този контекст Уайнсуиг. Тя дава пример с Nike – компанията насърчаваше онлайн пазаруването и преди кризата, а сега колелото се завъртя.

Гигантът за спортни дрехи отчете силни приходи през март, отчасти защото бързо ускори онлайн бизнеса си в Китай. Дигиталните продажби в страната се повишиха с над 30% през последното тримесечие, докато седмичните активни потребители на приложенията му за активност достигнаха 80%, каза изпълнителният директор Джон Донахо.

Водещото приложение на компанията беше решаващо за нейния успех, още повече и защото бе безплатно. Анализаторите подчертават и пускането на повече продукти, включително маратонки с ограничено издание като Air Jordans, както и завидната скорост на фона на голямата конкуренция.

Вериги за доставки

Пандемията тласка бизнеса към преосмислянето на световната верига на доставки.

Като цяло веригите за доставки на потребителски стоки са “проектирани да дават приоритет на ефективността пред гъвкавостта и устойчивостта”, пише Джон Нап, партньор и управляващ директор на Boston Consulting Group, в скорошна публикация в блога си.

Но през последните няколко месеца “недостигът на суровини и критични доставки, както и ... отсъствията на работници, са положили основните рискове”, отбелязва още той.

Това принуждава предприятията да преосмислят как доставят или изпращат стоките си. “Нещата, които използвахме за даденост, вече не съществуват”, казва Уилям Ма, управляващ директор на Kerry Logistics, компания от Хонконг, която помага на компаниите по света да управляват своите вериги за доставки.

Ма коментира, че смущенията са видими по почти всеки сегмент на движението на товари в Китай и извън него. Дори да влязат в Европа, казва той, има проблем с преминаването на камионите през границите. Преди избухването на коронавируса предприятията планираха прекъсвания от “дни”, казва Ма и добавя, че сега става дума за седмици.

Една от фирмите, на които се гледа като на потенциални спасители, е IBM. Технологичният гигант, който предлага програма за управление на веригата за доставки, базирана на AI, казва, че се наблюдава “значителен” скок на търсенето, тъй като все повече клиенти търсят прогнозно моделиране срещу следващата криза. Компанията обаче отказа да споделя конкретни числа.

Пандемията беше “събуждане” за много компании, коментира изпълнителният директор на IBM China.

Не само бизнесът, но и правителствата се опитват да помогнат за оптимизирането на веригите за доставки. Миналия месец Япония обяви план за подпомагане на компаниите да преместят производството си у дома, като подобни настроения има и сред други държави.

Според изследователите на IBM избухването на коронавируса разкри и пукнатини във веригата на доставки, за които повечето компании дори не знаеха. Така например 90% от компаниите на Fortune 1000 са имали вторични доставчици в

Ухан – градът, от където започна пандемията. “Но мнозина са имали малко или никакво взаимодействие с тях”, уточнява Джонатан Райт, изпълнителен директор на IBM, по време на уебкаст на компанията миналия месец.

Междувременно възстановяването на веригите за доставки коства значителен капитал и време – две неща, които са дефицит за повечето фирми в момента. “По-важно за тях е ръстът на паричните средства. Ако нещата ви не могат да се продават, не можете да плащате на доставчиците си, доставчиците не могат да плащат на своите доставчици”, каза той.

Investor.bg

✓ Европейската икономика започна да се отваря, но при нови условия

Мерките за борба с коронавируса в много страни започнаха да отпадат, а Стария континент се готви да посрещне една различна нормалност

Европа постепенно се опитва да се върне към нормалното си функциониране, след като разпространението на коронавируса в континента започна да се забавя.

Музеят на шпионажа в Берлин отвори врати за първи път от седмици, а барове в централен Рим започнаха да предлагат услуги на крак. Във Виена фризьорските салони бяха отворени в събота, а учениците, които имат финални изпити през тази година, се връщат в час, информира Bloomberg.

Европа постепенно се приспособява към новото нормално положение, връщайки се към обществения живот.

Макар че ходът ще облекчи натиска върху икономиките, бизнес активността ще се възстанови бавно. Сравнително оптимистичния сценарий, публикуван от Европейската централна банка в петък, показва, че икономиката в еврозоната ще се свие с 5% през тази година. По-мрачните прогнози сочат към свиване съответно с 8% и 12%, а индустриалното производство може да не достигне нивата си от преди пандемията до края на 2022 г.

„Ще имаме късмет, ако си върнем една четвърт от това, на което бяхме свикнали“, каза Стефано Капуци от бар Trastevere близо до бреговете на река Тибър в Рим.

След повече от 120 000 смъртни случая в Европа, политическите лидери внимават при отварянето на икономиката на фона на опасенията, че втора вълна на заразата ще удължи кризата.

Австрийският канцлер Себастиан Курц заяви пред швейцарския всекидневник Blick, че втората вълна е „реалистичен сценарий“ и че ключовият въпрос е „дали заразата може да бъде овладяна на регионално ниво и бързо да се изолират пациентите“.

В Португалия вече работят фризьорски салони, бръснарници, малки магазини, книжарници и автокъщи. Моловете и най-големите магазини ще трябва да изчакат до 1 юни, докато ресторантите могат да започнат работа отново на 18 май с капацитет ограничен до 50%. Използването на маски се изисква в обществения транспорт и в магазините.

Няколко музея в германската столица разработват планове как да сведат до минимум рисковете за здравето на хората при повторното си отваряне. Държавните музеи като Neues Museum (Новия музей) засега остават затворени. От друга страна експозиция на Салвадор Дали в близост до Потсдамер плац и Музеят на ГДР край Александерплац отвориха врати в понеделник за първи път от средата на март.

Музеят на шпионажа раздаваше на посетителите си безплатни писалки за намаляване на риска от разпространение на микроби при употребата на сензорни екрани. Наред с билетите за посещение през определени времеви интервали и стъклените бариери пред билетния персонал, това от части показва как пандемията промени обществения живот в Европа.

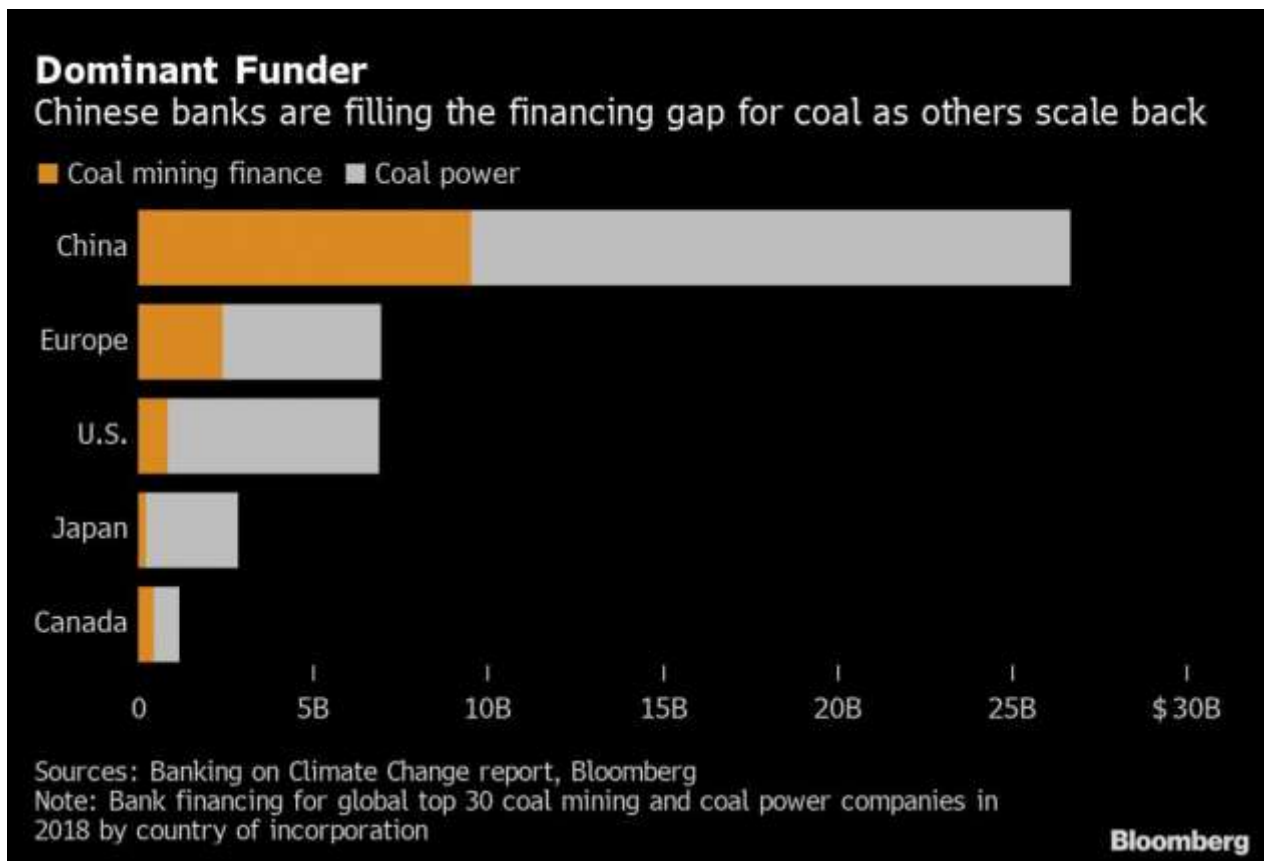
✓ Въглищата губят подкрепата на още една голяма банка

Австрийската Westpac обяви, че ще премахне експозицията си към изкопаемите твърди горива до 2030

Намирането на инвеститор за голям австралийски проект за добив на въглища, използвани в производството на електроенергия, стана още по-трудно, след като кредиторът Westpac Banking Corp. заяви, че ще напусне сектора до 2030 г., оставяйки Australia and New Zealand Banking Group Ltd. (ANZ) единствената от големите четири банки в страната, която все още се ангажира да поддържа изкопаемите горива, пише Bloomberg.

Австралия е вторият по големина износител на въглища за електроцентрали (лигнитни и антрацитни въглища) в света, генерирайки 26 млрд. австралийски долара (16,6 млрд. щатски долара) приходи от износ през 12-те месеца до края на юни 2019 г. Но за страната става все по-трудно да привлече нови ресурси, тъй като финансовите институции и много от големите акционери целят намаляване на зависимостта от изкопаемите горива, избягвайки инвестиции във въглищата.

Westpac вече намали общата си експозиция спрямо въглища до 700 млн. долара и заяви в плана си за действие в областта на климата в понеделник (4 май), че няма да установява отношения с нови клиенти, свързани с въглищата. Банката ще продължи да финансира металургичните въглища, като същевременно ще подкрепя инициативи, които намаляват зависимостта на стоманодобивната промишленост от твърдото гориво.

„Продължаваме да развиваме нашия подход за устойчиво финансиране, като признаваме ролята, която финансовите институции могат да играят за улесняване на прехода към нисковъглеродна икономика“, споделят от Westpac в доклада си. Освен това банката е определила цел от 3,5 млрд. долара за ново кредитиране на решения, свързани с борбата с изменението на климата през следващите три години.

Commonwealth Bank of Australia и National Australia Bank Ltd. планират да изоставят напълно въглищата съответно до 2030 и 2035 г., докато ANZ заяви, че очаква участието ѝ да намалее, но не е определила официална дата за това. Японските банки, които са едни от най-големите кредитори в света, подкрепящи въглищната енергия, също започват да намаляват експозицията си спрямо твърдото изкопаеми гориво, макар и с по-бавни темпове, оставяйки индустрията да търси други източници на финансиране.

Индийската Adani Group самофинансира своя полемичен проект за добив на въглища – мината „Кармайкъл“ в Куинсланд, след като не успя да осигури външна подкрепа. Разработването на проекта, свързан с въглища за производство на електроенергия, което би обособил нов район за добив, предизвика масови протести на екоактивисти в Австралия.

Мениджър

✓ Извънредното положение дава повод за спекулации, смята Томислав Дончев

„Политически спекулации има всякакви. В криза неуместната критиката има статута на стари градски песни по време на кандидатстудентски изпит – всички чуват, но никой не ги слуша. Ние не искаме и да тревожим хората. Самият термин „извънредно“ генерира душевно безпокойство. Ако предложението бъде прието от Народното събрание, извънредното положение ще бъде отменено след 13 май. Очаквам всички депутати да гласуват „За“, защото предложението е в обществен интерес“. Това заяви в ефира на [bTV](#) вицепремиерът Томислав Дончев.

Според него, обявяването на извънредно положение е позволило на държавата да се справи със заплахата от коронавируса.

„В други страни големият проблем беше при първия удар, невъзможността на здравната система да поеме всички болни. За този месец и половина ние извървахме дълъг път – от това да се подготвим – внос на предпазни облекла, научихме се да произвеждаме, разширихме капацитета на болниците, а обществото ни се научи какво да прави в тази ситуация“, каза Дончев.

„Приближаваме се повече до живота, който познавахме преди пандемията. Ако са необходими ограничителни мерки, те ще се регулират с акт, издаден от здравния министър. По отношение на всичко останало ще се опитаме да се върнем към нормалния социален и стопански живот, какъвто го познавахме“, посочи още той.

По отношение на отварянето на детските градини и яслите, Дончев заяви, че се чакат и епидемичните данни в края на седмицата и на тяхна база ще се прецени как ще се действа. Въпреки това вече се обсъждало отварянето на всяка втора или всяка трета градина при строги мерки за дезинфекция и с по-млад персонал. Относно кината и тетрите – отварянето им зависи от хода на заболяването. При траен спад правителството е готово да даде зелена светлина и на тях.

✓ Щабът за борба с коронавируса ще дава брифинги всеки четвъртък

Националният оперативен щаб за борба с коронавируса започва да дава пресконференции веднъж седмично в Министерския съвет. От 7 май членовете му ще отговарят на въпросите на медиите всеки четвъртък, от 8.00 ч.

Същевременно актуалната информация за страната и света ще продължи да бъде представяна под формата на съобщение всяка сутрин от доц. Димо Димов, секретар на Щаба.

Решението за провеждане на ежеседмични пресконференции е съвместно на министър-председателя Бойко Борисов и на Националния оперативен щаб. Целта е да се удовлетвори желанието на медиите да получават отговори на въпросите им в реално време лично от председателя и членовете на Щаба.

✓ Европейските борси започват месец май със сериозен спад

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа започнаха първата си търговска сесия за месец май с понижения на фона на данните за срива на промишлената активност в Еврозоната и поредната размяна на обвинения между САЩ и Китай, пише Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се понижи с 9,3 пункта, или 2,76%, до 328,09 пункта. Бенчмаркът завърши април с месечен ръст от 6%. Немският индекс DAX изтри 398,99 пункта от стойността си, или 3,67%, достигайки до ниво от 10 462,65 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 отчете спад от 28,36 пункта, или 0,49%, до 5 734,7 пункта. Фенският измерител CAC 40 се понижи 193,93 пункта, или 4,24%, до 4 378,25 пункта, след като акциите на Renault и Peugeot поевтиняха съответно с 4,81% и 4,32% на фона на данните, че новите регистрации на продажби на автомобили във Франция са паднали с близо 89% през април.

По-чувствителни към икономическия растеж сектори бяха най-зле представящите се, като общият индекс на европейските петролни и газови компании - SXEP, автомобилният индекс - SXAP и банковият - SX7P се понижиха съответно с 5,31%, 5,32% и 4,01%

Акциите на германският индустриален концерн Thyssenkrupp се сринаха с 13,49%, след като ръководството на компанията изпрати писмо до служителите си, в което се казва, че пандемията може да доведе до нови финансови затруднения във фирмата въпреки продажбата на бизнеса ѝ със асансьори.

Негативното настроение на пазарите бе подсилено и от изказването на американския държавен секретар Майк Помпейо, който обвини Китай за разпространението на COVID-19 и заяви, че страната трябва да поеме отговорност за пандемията. Помпейо отново заяви, че „има доказателства“, че вирусът идва от лаборатория от Ухан, без обаче да предостави информация в подкрепа на това твърдение. От китайското издание „Глобал таймс“ определиха изказването като „блъф“. Миналата седмица президентът на САЩ Доналд Тръмп заплаши, че може да наложи нови мита върху вноса на китайски стоки, за да накаже Китай за прикриването на информация за вируса.

„Настроението на пазарите остава минорно заради геополитическото напрежение и размяната на обвинения“, коментира Марк Тейлър от Mirabaud Securities.

„Въпреки това на пазарите може да се намери и оптимизъм, свързан с постепенното отваряне на икономиките и обнадеждаващите резултати от тестовете на лекарството на Gilead срещу коронавируса“, добавя той.

За загубите на пазарите допринесе и проучването на IHS Markit за промишлената активност в Еврозоната, според което индекса за мениджърите по доставките PMI в промишления сектор е паднал от 44,5 пункта през март до 33,4 пункта през април. Това е на-ниското ниво, откакто започва отчитане на показателя в средата на 1997 година.

Междувременно анализаторите от J.P. Morgan понижиха от „overweight“ на „neutral“ рейтинга на акции от Еврозоната.

Уолстрийт отчете силен месечен ръст в последната сесия за април

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса записаха понижения в петък, след като поевтиняването на акциите на Amazon поведе надолу пазарите в първия ден на търговия за месец май, предаде Си Ен Би Си.

Промисленият индекс Dow Jones се понижи с 622,03 пункта, или 2,56%, до 23 723,69 пункта, след като книгата на Dow Inc. и Exxon Mobile поевтиняха с 7,52% и 7,17%. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 изтри 81,72 пункта от стойността си, или 2,81%, достигайки до ниво от 2 830,71 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq отчете спад от 284,6 пункта, или 3,2%, до 8 604,95 пункта, следвайки рязкото поевтиняване на акциите на големите технологични компании.

Акциите на гиганта в онлайн търговията Amazon поевтиняха с 7,60%, след като печалбата на компанията на Джеф Безос за последното тримесечие се срина с 29% спрямо същия период на миналата година. Компанията отчете печалба от 2,5 млрд. долара, или 5,01 долара за акция, при очаквания за печалба от 6,34 долара за акция.

Същевременно с това акциите на Apple поевтиняха с 1,61%, след като производителя на iPhone отчете лек спад на печалбата 3% до 11,25 млрд. долара за последното тримесечие спрямо същия период на миналата година. Фирмата също така обяви ръст от 1% на приходите до 58,3 млрд долара за първото си фискално тримесечие.

Книжата на другите технологични компании от групата FAANG – Facebook, Netflix и Alphabet, поевтиняха съответно с 1,19%, 1,09% и 2,18%.

Apple и Amazon са сред компаниите, които допринесоха най-много за възстановяването на S&P 500 от дъното, достигнато през март. От началото на април до края на месеца акциите на Amazon поскъпнаха с 27%, а тези на Apple с 15,3%.

Въпреки загубите в петък, S&P 500 завърши април с ръст от 12,7%, което е третият най-голям месечен скок за индекса от Втората световна война насам. За същия период Dow напредна с 11,1%, което е най-доброто месечно представяне за последните 33 г. и четвъртото най-добро след войната. Nasdaq се повиши с 15,5% през април, което е най-добрият месечен резултат от юни 2000 г.

Спад в Азия

Основните индекси на борсите в Азиатско-тихоокеанския регион записаха предимно понижения в понеделник на фона на нарастващото напрежение между САЩ и Китай по отношение на пандемията от COVID-19, пише Маркетоуч.

Хонконгският бенчмарк Hang Seng се срина с цели 1 029,79 пункта, или 4,18%, до 23 613,8 пункта, като акциите на технологичните гиганти Tencent и Alibaba поевтиняха съответно с 4,08% и 3,71%.

В Южна Корея Kospi се понижи с 52,19 пункта, или 2,68%, до 1 895,37 пункта, като книжата на Samsung поевтиняха с 3%.

Австралийският индекс ASX 200 успя да се задържи в зелената територия, отчитайки ръст от 73,9 пункта, или 1,41%, до 5 319,8 пункта.

Фондовите борси в континентален Китай и Япония останаха затворени заради национални празници.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха понижения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 1,88 пункта, или 0,42%, до 445,57 пункта. BGBX40 се понижи с 0,55 пункта, или 0,58%, до 94,20 пункта. BGTR30 изтри 1,55 пункта от стойността си, или 0,34%, достигайки ниво от 459,84 пункта. BGREIT се понижи с 0,28 пункта, или 0,21%, до 132,66 пункта.

[БНТ](#)

✓ Мерките продължават да действат два месеца след прекратяване на извънредното положение

Извънредното положение няма нужда да бъде удължавано, епидемиологичните мерки ще отпаднат постепенно в зависимост от обстановката, обяви финансовият министър Владислав Горанов на брифинг, който БНТ излъчи на живо преди началото на " По света и у нас".

Постепенно връщане към нормалността, така министрите определиха новия законопроект, който ще замести Закона за извънредното положение и ще бъде внесен на вниманието на народните представители утре.

Извънредното положение отпада на 13 май, не по-рано, но всички протиепидемични мерки остават. Те ще могат да бъдат променяни с подзаконови актове на министъра на здравеопазването по предложение на държавния санитарен здравен инспектор.

Останалите мерки, включително икономическите, ще продължат да действат още два месеца.

Владислав Горанов - министър на финансите: Извънредното положение няма да бъде удължавано по инициатива на правителството. Извънредното положение отпада в момента, в който изтече срокът определен с решение на Народното събрание. Принципът, който следвахме, е да запазим всички мерки, които имат отражение върху икономическия живот, програмите на социалното министерство, някои ограничения в стопанския оборот и някои норми, които дават възможност за по-плавно преминаване през епидемиологичната обстановка, като сме предложили за голяма част от нормите действието да продължи 2 месеца след изтичане на извънредното положение.

Росен Желязков - министър на транспорта: 60 на 40 ще продължи своето действие до 30 юни.

Кирил Ананиев - министър на здравеопазването: Министърът на здравеопазването с наредба да определи условията и реда за задължителна изолация на лицата, болни от заразни болести, на заразноносителите, карантина на контактните с тях лица.

Данаил Кирилов - министър на правосъдието: През учебната 2019-20 година в края на 4 и 10 клас не се провежда национално външно оценяване.

✓ Повече български стоки за Гергьовден в хранителните вериги

По Гергьовден ще можем да намерим повече български храни в хипермаркетите - съобщават от Сдружението за модерна търговия. Правителствените мерки, които задължават търговските вериги у нас да продават свежа земеделска продукция от страната бяха отложени за края на месеца, но някои вериги вече имат специални щандове за български плодове и зеленчуци, както и за млечни продукти.

Проверката показва, че част от веригите вече наистина са готови с обособени места за местни земеделски продукти. Продължават и преговорите им с производители от страната по списъци, изпратени от земеделското министерство.

В тези списъци над 60 са производители на плодове и зеленчуци, 30 са млекопреработватели, 32-ма са производители на мед.

Очакванията са, че с изпълнението на правителствените мерки делът на българските земеделски продукти в хипермаркетите значително ще се увеличи.

По прогноза на Сдружението за модерна търговия, в което членуват повечето търговски вериги, например делът на българските млечни продукти във веригите, който сега е към 75%, ще стигне до 90 на сто.

Български оранжерийни зеленчуци, както и ягоди са първите свежи земеделски храни които някои от веригите вече продават по силата на правителственото постановление от средата на април. В процес е изграждането на отделни щандове.

Васил Василев, директор "Свежи храни" в търговска верига: В началото на следващата седмица очакваме да имаме отделно място за плодовете и зеленчуците, където да бъдат специално отделени регионални плодове и зеленчуци. В момента клиентът може да се ориентира откъде е стоката по табелката.

За съжаление обаче цените на българските плодове, например ягодите, в момента са почти двойно, тройно по-скъпи от гръцките.

Гергана Димитрова, ръководител "Корпоративни комуникации" в търговска верига: За разлика от плодовете и зеленчуците, при млечните продукти вече имаме обособено място където сме ги изложили. Клиентите ще могат да се ориентират по едно кафяво сърце, което е на етикета. Това означава, че продуктът е регионален, съгласно правителственото постановление.

Много производители от Пловдивско твърдят, че вече имат или са на път да сключат договори с хипермаркетите. Красимир Кумчев има ябълкови и сливови градини, произвежда и марули. От години пласира продукцията си в търговските вериги. Сега помага и на малки производители, които не отговарят на изискванията на веригите да се прикрепят към него и така да реализират реколтата си.

Красимир Кумчев, производител от Пловдивско: Шансът на дребните производители е или да се обединят, което се говори от години, но не става, но това не е проблем на държавата, това си е техен проблем, или да се закачат, така образно да кажем за един голям производител, който вече има утъпкани пътеки с веригите и да си продават продукцията чрез тях.

Стоян Златев има 30 декара оранжерии до пазарджишкото село Ветрен дол със 70 работници. Твърди, че с предприетите мерки държавата помага на бранша в условията на ограничено потребление.

Стоян Златев, собственик на оранжерии в с. Ветрен дол: За нас е криза.ние ако сме продавали миналата година по 10 тона краставици на ден, сега продаваме по 5-6 тона и причината не е ,че нямаме краставица, а заради това, че пазара е свит и затова беше борбата да отидем във веригите.

По информацията на веригите доста по-трудно върви договарянето им с производителите на животински продукти. Една от причините е, че те трябва да са регистрирани по Закона за ветеринарномедицинската дейност и Закона за храните.

Изпълнението на министерското постановление за подкрепа на българските земеделски продукти ще започне през юни и се очаква да продължи до края на годината.

Цените тази година са без особена промяна в сравнение с миналата. В момента най-общо цената на дребно на агнешкото по пазарите в зависимост от разфасовката, е между 13 и 16 лв за килограм. Новото е, че за първи път от много време насам във всички вериги и магазини в страната се продава предимно българско агнешко. От браншовата асоциация съобщиха, че има достатъчни количества, които ще задоволят потребностите за Гергьовден.

Проверката днес по големите вериги показва, че през последните дни има съвсем леко понижение на цените и може да се намери прясно агнешко на промоционални цени, например котлет от 12 лева за кг.

✓ "Алфа Рисърч": 79% от фирмите търпят загуби заради пандемията от COVID-19

Както в цяла Европа, така и в България, пандемията от COVID-19 оказва значителен негативен ефект върху дейността на бизнеса.

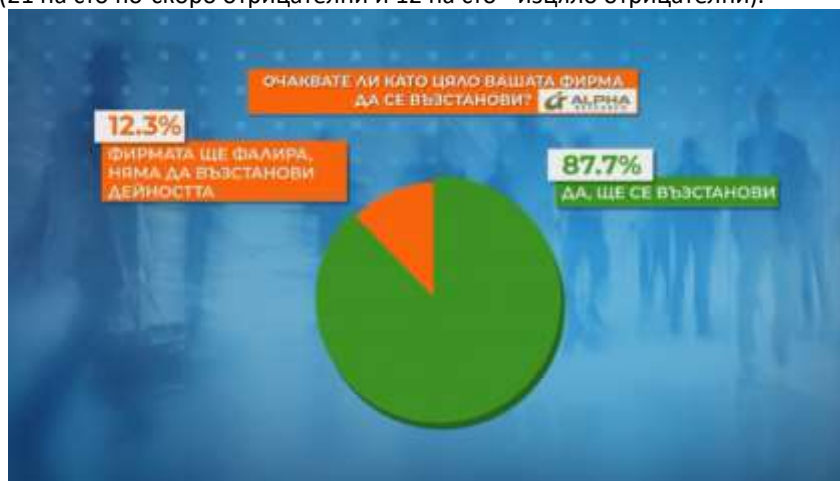
Преки или косвени загуби търпят 79% от фирмите, най-вече микро и малките, показва проучване на "Алфа Рисърч" за икономическите и социални последици от кризата, проведено сред представители на бизнеса. Общо 21% от стопанските субекти твърдят, че кризата не им се е отразила особено, като при 3,5% от тях се наблюдава дори увеличено търсене на техните продукти или услуги, а малко под 2% са се преориентирали към други дейности и също се справят.

Близо 92% от анкетиранияте подкрепят напълно, а над 10% подкрепят и прилагат частично мерките за предотвратяване на риска от зараза на работното място. 55% подкрепят изцяло и още 19.8% - частично, дадената възможност за работа от вкъщи и гъвкавото работно време. 65% намират за подходяща облекчената процедура за пускане на служители в платен отпуск със заповед на управителя. По-поляризирано е отношението към мярката, станала известна като 60:40. Подкрепата и тук доминира - 59%, срещу 41% критични мнения, като критиките са основно в посока към още по-висока степен на финансова ангажираност от страна на държавата.

Почти две трети от анкетиранияте дават положителна оценка за мерките на правителството - здравни, икономически, социални. Изцяло положителна е оценката на 15,7% , а по-скоро положителна - на близо 47%. Негативните оценки са двойно по-малко - 34% (21 на сто по-скоро отрицателни и 12 на сто - изцяло отрицателни).

Интересен факт от проучването е, че огромното мнозинство от фирмите в България (87.7%) са оптимисти, че ще съумеят да излязат от кризата и да възстановят дейността си. Според 12.3% ги очаква фалит. 69.5% се надяват да се възстановят до една година.

Проучването сред фирмите в България е проведено в периода 13-22 април 2020г. чрез телефонни интервюта. То обхваща 500 стопански субекта от почти всички сектори на производството и услугите.

Сега

✓ Извънредното положение няма да се удължава

След 13-и май почти нито една социално-икономическа мярка няма да отпадне, коментира финансовият министър Извънредното положение няма да се удължава и ще приключи на 13-и май, стана ясно от думите на финансовия министър Владислав Горанов, който даде пресконференция в МС заедно с други министри след извънредно видеоконферентно заседание на правителството. Те представиха проектозакона, с който ще се отмени извънредното положение и ще продължи действието на различни здравни, икономически и социални мерки.

Въпросният законопроект, който е бил преди малко одобрен от кабинета и тази седмица ще бъде внесен в НС, променя закона за здравето в два негови члена - чл. 61 и чл.63, като с поправки в преходните му и заключителни разпоредби пък се променя законът за извънредното положение. Той на практика дава допълнителни правомощия на здравния министър оттук нататък да налага допълнителни протиепидемични мерки със свои наредби. Той ще действа до 2 месеца след изтичане на извънредното положение.

В чл. 61 на закона за здравето се предвижда министърът на здравеопазването с наредба да определи реда за задължителна изолация на заразно болни, карантина на контактните с тях лица и на лицата, които са влезли на територията на страната от други държави. В чл. 63 се дават правомощия на министъра по предложение на главния държавен здравен инспектор да обявява извънредна епидемична обстановка, като предвиди и съответните извънредни противоепидемични мерки с цел защита живота и здравето на българските граждани. В същия този член конкретните мерки ще се определят с акт на министъра по предложение на главния държавен здравен инспектор.

Изцяло са възприети предложенията на социалното министерство, като някои от мерките не се ограничават до следващите два месеца, а продължават до края на годината, или до 30 септември например, съобщи правосъдният министър Данаил Кирилов. Тези предложения, както по-рано стана ясно, касаят удължаването срока на действие на мярката 60/40 и еднократната помощ за хора в затруднение да посрещнат неотложни разходи. Освен това социалното министерство предлага двойно да се увеличи неплатеният отпуск, който се зачита за осигурителен стаж - от 30 на 60 дни годишно.

След 13-и май се възобновява работата на съдебната система в пълния ѝ обем и обхват. Това означава да се възобнови разглеждането на общите производства в гражданското съдопроизводство. Единствените ограничения ще останат за частните съдебни изпълнители - няма да налагат запори и да извършват принудителни мерки по събиране на задължения. Нотариуси и съдии по вписвания започват работа в пълен обем, обясни правосъдният министър Данаил Кирилов.

Мярката 60/40 ще продължи своето действие до 30 юни. Почти всички мерки, свързани с икономическото възстановяване, ще останат до края на годината, обяви министър Горанов. По думите му след 13-и май "почти нито една мярка, свързана с правата на гражданите в социално-икономически план", няма да отпадне. Остава и задължителната 14-дневна карантина, на която ще подлежат у нас завръщащите се от чужбина граждани.

Ще има и промени в училищния закон, които да регламентират отпадането на НВО за 4 и 10 клас. Приемането на ученици в 11 клас ще се извършва само на базата на оценките от удостоверението на първия етап от средното образование.

По-рано вчера премиерът Бойко Борисов коментира, че изразът "извънредно положение" създава допълнителен стрес, затова проектът на закон може да бъде окачествен като "санитарно извънредно положение". Той ще продължи действието на различни приети и работещи мерки, които предвиждат права. "Трябва да останат мерките 60/40, социалните мерки, банковите мерки, противоепидемичните мерки. Куп неща, които със сигурност след 13 май ще останат. Но да останат в общ закон", коментира той, цитиран от БНР.

Всички ограничения, които ще съпътстват ежедневието на гражданите, ще се регулират на база на препоръки на Националния оперативен щаб, по Закона за здравето и със заповеди на министъра на здравеопазването. След като бъде одобрен от правителството, проектозаконът трябва да бъде внесен в Народното събрание. Очаква се парламентът да се събере и да заседава още тази седмица, за да гласува новата законодателна рамка, с която автоматично да бъде отменено извънредното положение.

✓ Бюджетът плаща 330 млн. лв. извънредно на полицаи и военни

Общите разходи покрай коронавируса възлизат на близо 2% от БВП

329,5 млн. лв. ще струва на бюджета извънредният труд на полицаи и военни покрай коронавируса. Това е едно от големите пера в извънредните разходи покрай кризата. България за момента отчита пред ЕК извънредни мерки в размер на близо 2% от БВП без парите от еврофондовете. Има държави като Гърция с много по-сериозни пакети, има и страни, в които мерките се приближават като дял до българския.

Това става ясно от конвергентната програма, която страната ни праща всяка година в ЕК в рамките на европейския семестър. Тази година програмата съдържа специална секция с оценка на проявлението и мерките, които държавата насочва в борбата с коронавируса.

Парите за извънреден труд в системата на МО и МВР съставляват основната част от разходите за предприетите мерки за ограничаване на вируса. Не е ясно каква част от тези пари вече са платени. Полицаяте на първа линия получиха еднократни награди от по 650 лв. на човек, но за тях сумата бе далеч по-малка - 10 млн. лв. Не е ясно дали тези 10 млн. лв. за награди са включени в общата сума от извънреден труд в МВР. Не е ясно и за какво ще получат пари военните, които така и не се включиха в опазването на реда по време на извънредното положение. От документа става ясно, че парите за извънредните отработени часове в МВР и МО ще бъдат осигурени чрез реструктуриране на други разходи по бюджета.

Извън перото МВР и МО администрациите ще финансират административни мерки за ограничаване на разпространението на вируса на обща стойност от 170 млн. лв. 500 000 лв. са предвидени за командировки на служители на РЗИ, 11,5 млн. са разходите за контрол на задължително карантинирани, включително дошли от чужбина, 7 млн. лв. са осигурени за общините за защитни средства и дезинфекция, 5,2 млн. е бюджетът за осигуряване на топла храна и санитарни продукти на на възрастни и социално слаби. Много от мерките са обобщени в графа други с бюджет от 106 млн. лв., без да е ясно какво точно е включено в тях. Така общите разходи за административни мерки стават 500 млн. лв. или 0,43% от БВП. (Парите за добавки от по 1000 лв. за персонала на първа линия в здравната система не са включени в равносметката, защото сумата за тях от 60 млн. лв. се предоставя по линия на европейските фондове).

На 1,45% от БВП възлизат мерките в подкрепа на бизнеса и заетостта. В тази сметка влизат 1 млрд. лв. по схемата 60:40, 200-те млн. лв. за безлихвени кредити за хора в неплатен отпуск и самоосигуряващи се със спад в доходите и 500 млн. лв. за необезпечени кредити за малките и средни предприятия с цел осигуряване на ликвидност.

АРШИН

Прегледът на представените в Брюксел програми на други страни показва, че в някои от тях пакетите покрай коронавируса са много по-големи.

Антикризисният пакет на Германия - с включен федерален и местен бюджети, възлиза на 7,2% от БВП или 454 милиарда евро.

Австрия отчита 1 % разход от БВП покрай създадения административен фонд към финансовото министерство за извънредни разплащания на министерствата. Бюджетът на фонда е общо 4 млрд. евро.

Гърция, която направи много повече данъчни отстъпки и въведе данъчна ваканция, отчита пакет от мерки в размер на 5,35% от БВП. Тя въведе и обезщетения от 800 евро за хора, минали в неплатен отпуск, както и за самоосигуряващи се, пострадали от кризата.

✓ **Ресторантьорите не харесаха дистанцията от 2.5 м между масите**

Собственици на заведения настояват да няма разреждане на посетителите на открито

Изненадващо собствениците на заведения останаха недоволни от новата заповед на здравния министър, с която се отварят частично ресторанти, кафенета, бистра и други места за обществено хранене с открити площи за посетители. Ресторантьорите разкритикуваха предвидената дистанция от поне 2.5 метра между масите.

"Дистанцията е твърде голяма. За малки обекти това означава да се разположат не повече от три маси - нещо, което по никакъв начин не може да донесе приходи за покриване на наем, ток и пренаемане на освободения персонал", коментира за "Сега" Емил Коларов, председател на Сдружението на заведенията. И задава въпросът: "Защо в градския транспорт не се спазва 2 метра дистанция?"

Поставените условия притесняват и големите ресторантьори, защото те ще заработят с около 30% от капацитета си, което е икономически неизгодно. А като се добави и дъждовният месец май, обслужването на посетители в откритите тераси и градини ще падне още повече, коментираха и от Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация.

Правителството и Националният оперативен щаб обявиха в неделя, че започват поетапно да разхлабват някои от ограниченията, наложени заради коронавируса. От 6 май заведенията с открити тераси и градини ще може да приемат клиенти при строги санитарни мерки. От браншовите организации обаче са недоволни, че никой не се е допитал до тяхното мнение преди министърът на здравеопазването да пусне новата заповед.

Министърът на туризма Николина Ангелкова е приела ангажимент да лобира за съгъстяване на масите, като разстоянието между тях остане 1.5 м, каквото е изискването в момента. За това са се договорили на среща с браншовите съюзи днес в министерството на туризма.

"Очакваме да бъде уточнено и за какъв срок са приетите вчера мерки за работа на заведенията. Ако частичното отваряне е за две седмици, това е стъпка напред. Но ако периодът е по-дълъг, тази мярка най-много да фалира търговските обекти", заяви пред Канал 3 Ричард Алибегов, председател на друга организация в бранша - Асоциация на заведенията. Той е убеден, че още утре здравният министър ще коригира дистанцията между масите.

"С отварянето на заведенията трябваше да се изчака още седмица, десетина дни", е мнението на Атанас Димитров, заместник-председател на Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация. Наскоро от асоциацията предупреди, че отварянето на заведенията трябва да стане едновременно, защото в противен случай ще доведе до конфликти между самите ресторантьори. "Единствената полза от частичното отваряне на заведенията е това, че би повлияло най-вече на психологическата нагласа на хората за завръщане към нормалния ритъм на живот", заяви пред БНР Атанас Димитров.

Все пак от БХРА смятат, че ресторантският бизнес е готов да работи, но „предизвикателствата са много големи“. Например собствениците на заведения се притесняват, че в заповедта не е ясно посочено как се измерва дистанцията от 2.5 м - от маса до маса, или от стол до стол. "Заради подобни неясноти и заради безотговорно поведение на клиентите, сме застрашени от глоби и дори затваряне на обекта", коментира Емил Коларов.

Ресторантьорският бизнес, който беше тотално блокиран от коронавируса и извънредното положение, няма да мине без помощ от държавата, казват от браншовите организации. Мярката за задържане на заетостта "60/40" се оказа неатрактивна за ресторанти, кафенета, сладкарници и други заведения и собствениците им предпочетоха да освободят персонала при наложената забрана за работа. Сега става ясно, че дори и да са искали, голяма част от ресторантьорите нямат достъп до схемата заради изискването фирмите да са без данъчни задължения. "Ако се премахне тази клауза за липса на данъчни задължения, мярката "60/40" ще стане работеща за бранша оттук нататък. В момента 80% от фирмите не може да се възползват заради това изискване", заяви Ричард Алибегов. Неговата асоциация настоява като антикризисна мярка да се отсрочат всички данъчни плащания за след 6-8 месеца.

Ресторантьорите отново настояват и за намаляване на ДДС за консумацията в заведения за обществено хранене. И дават за пример Германия, която обяви, че от 1 юли сваля от 19% на 7% налога за цялата хранителна индустрия, което ще се отрази и на потреблението в заведенията. В България обаче от години въвеждането на деференцирани ставки ДДС е тема табу, като основният аргумент на всяко едно правителство е, че това единствено ще доведе до повече злоупотреби, а не до намаляване на цените и увеличаване на потреблението.

Анкета сред членове на Сдружението на заведенията, направена веднага след заявените от правителството и щаба мерки за разхлабване на извънредното положение - 3 и 4 май, показва, че 70% от запитаните над 230 собственици няма да открият обектите си след Гергьовден, докато не се реши въпросът с намаляването на ДДС и с отлагане на влизането в сила на наредбата за касовите апарати. Прословутата Наредба 18 бе отложена в началото на годината за влизане в сила от 1 август. До тогава трябваше да бъдат разрешени всички неясни и противоречащи си изисквания за софтуерите за управление на продажбите. От средата на март обаче са прекъснати всякакви обсъждания и не е известно кога отново може да бъдат възстановени.

✓ Нов удар за туризма - изчерпаните отпуски

Освен това 90% от клиентите на курортите ни са чужденци и сега "Изберете българското" няма да помогне много. Ресорният министър Николина Ангелкова призова българите да изберат нашите курорти и да подпомогнат местния туризъм. Здравните мерки вече се отменят и хотели и ресторанти се готвят за летния сезон, но се очертава нов проблем - много хора вече си изчерпаха отпуските - дори и неплатените за мнозина са на свършване. Отделно огромна група българи загубиха работата и доходите си и лятната ваканция и екскурзиите ще са последната им грижа.

"Част от притесненията ми са свързани с платените отпуски, защото те ще свършат. Ще е много трудно за сънародниците ни да отидат на море през юли и август, ако те вече са използвали своя платен отпуск", коментира пред Нова тв Петър Ганев от Института за пазарна икономика. Той припомни и друг важен факт - наивно е да се разчита българите да спасят родния туризъм. "В курортите ни съотношението чужденци – българи е 90% към 10%", изтъкна икономистът.

Ганев посочи също, че от началото на извънредното положение над 100 000 души у нас са изгубили работата си. Пикът беше 6 април, когато наведнъж в бюрата по труда се изсипаха 9000 съкратени. Според експерта прословутата мярка 60:40 все пак помага - фирми от различни сектори са поискали държавната помощ за заплати на персонала и така са запазени над 100 000 души, поясни експертът.

✓ Над 81 000 българи са "фантоми"

Те нямат постоянен адрес и лични карти, а това нарушава основни права, коментират от БХК

Българите без постоянен адрес към април са внушителната цифра 81 360, става ясно от информацията на Българския Хелзински комитет (БХК), който пък се позовава на отговор на регионалното министерство, предоставен по Закона за достъп до обществена информация.

Данните са от регистрите на населението в страната, което според официалната статистика вече е под 7 млн. души. От БХК са поискали информацията, за да се опитат да очертаят "по-ясна картина на това колко хора в българското общество нямат достъп до различни права и услуги, които по принцип им се полагат като граждани на страната ни", коментира пред "Сега" Диана Драгиева, адвокатът на правната програма на правозащитната организация. На въпрос какво ги е накарало да поискат официална информация от държавата за "българите-фантоми", тя отговори, че голяма част от жалбите и сигналите, които пристигат при тях, засягат именно този проблем - неиздаването на лична карта с постоянен адрес.

"В момента представляваме едно лице, което от 2018 г. няма регистрация по постоянен адрес, такава му е отказвана неведнъж и съответно му е отказано и издаването на лична карта. Включително дори не искат да му разгледат заявлението", даде пример Драгиева.

Липсата на постоянен адрес е сигурна пречка за издаване на лична карта и възпрепятства упражняването на редица права като правото на свободно придвижване, на труд, правото на участие в свободни избори, правото на собственост, правото на социално и здравно осигуряване, правото на сключване на брак и пр., допълни адвокатът. "Относно човека, за когото ви споменах, наскоро навърши 18 г., но няма лична карта, съответно не може да излиза сам, защото може по всяко време на бъде задържан от полицията, като бъде установено, че няма документ, с който да се идентифицира".

Освен това лична карта се изисква за справка при предоставянето на всички административни, банкови, нотариални и други услуги.

Регистрацията по постоянен адрес е определяща за местната компетентност на органите, които могат да съдействат за лица от крайно уязвими групи за удовлетворяване на техни базови потребности – социални помощи, здравни услуги, жилищно настаняване, образование.

КОИ СА БЕЗ ПОСТОЯНЕН АДРЕС

Хората без постоянен адрес в момента в страната са общо 81 360. От тях българските граждани са 75 406, а чужденците - 5 954.

В БХК получили информацията, след като на 5 март 2020 г. Административен съд – София-град отмени незаконосъобразния отказ на министъра да я предостави.

75 406 са тези, подлежащи на адресна регистрация по реда на Закона за гражданската регистрация (ЗГР), за които има създаден електронен личен регистрационен картон на български гражданин и за които в регистъра на населението – Национална база данни „Население“ (РН – НБД „Население“) няма данни за валиден постоянен адрес, посочват от организацията.

Останалите 5 954 лица без постоянен адрес са чужденци, подлежащи на адресна регистрация по реда на българския закон, за които има създаден електронен личен регистрационен картон, но няма данни за валиден постоянен адрес.

Въпреки отговорността на ресорния министър да следи и упражнява контрол върху изпълнението на закона за регистрацията той не разполагал с данни за броя на лицата, на които кметовете са отказали регистрацията по постоянен адрес.

ИЗБОРЕН ТУРИЗЪМ

Според комитета "тази порочна практика е страничен резултат от промените от 2011 г. в ЗГР, направени за избягване на т. нар. "изборен туризъм" До тогава заявяването на адресна регистрация ставаше свободно, но след измененията се изисква документ за собственост или за ползване на жилището.

"Липсата на дом е пречка за адресната регистрация. Липсата на адресна регистрация води до липса на документ за самоличност. Липсата на документ за самоличност обуславя липсата на доходи и дом. Това е омагьосаният кръг, от който най-бедните членове на обществото ни не могат да излязат сами", коментира още Драгиева.

През 2017 г. Окончателният доклад за оценка на жилищния сектор, изготвен от Световната банка за Министерство на регионалното развитие и благоустройството, акцентира върху съществуването на дискриминация и социално изключване

поради липса на адресна регистрация или документи за самоличност. В същото време министърът на регионалното развитие и благоустройството разполага едновременно с изключителни правомощия в две критично важни за съществуването на най-уязвимите общности области - гражданската регистрация и жилищната политика, припомниха от БХК.

Хелзинският комитет настоява именно министърът да анализира данните, с които разполага, да изготви и публикува последваща оценка на въздействието на разпоредбите, уреждащи адресната регистрация, както и да предложи мерки за справяне с проблема.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ Успехът на Германия в борбата срещу Covid-19 привлича международно внимание

Европейската страна е шестата най-засегната от пандемията в света, но успява да поддържа смъртността от заразата забележително ниска

Успехът на Германия при овладяването на коронавирната пандемия привлече международно внимание. Основният урок - борете се с коронавируса на местно ниво и оставете политиката настрана, пише The Wall Street Journal.

Германската кампания срещу вируса до голяма степен се води от регионалните власти, които създадоха и контролираха спазването на правилата за социално дистанциране, работиха с бизнеса, след като преустановиха част от дейностите му, и подготвиха здравната система за болестта.

Германия има над 162 хиляди потвърдени случаи на заразени с коронавирус, което я прави шестата най-пострадала страна в света, сочат данни на университета "Джон Хопкинс". Смъртността от заразата в страната спрямо броя на заболелите и общото ѝ население обаче остава забележително ниска, като жертвите на болестта са близо 7 хиляди.

Това означава, че смъртните случаи в Германия на милион граждани са 79. За сравнение числото за Италия е 463, за Франция 361, а за САЩ - 191.

Случаите на новозаразени за денонощие се понижават в събота до 890 - най-ниският брой от март насам и далеч под достигнатия пик от 6559 нови заразени за 24 часа през април.

Германия постигна това, въпреки че позволи на повечето фабрики и офиси на компании да продължат дейност в рамките на петте седмици, в които училища, магазини, чиито предлагани продукти не са от основна важност, и ресторанти останаха затворени.

Ситуацията все още не е напълно овладяна. Обръщайки се към парламента миналата седмица, канцлерът Ангела Меркел предупреди, че и най-малката грешка в премахването на мерките за овладяване на пандемията, може да доведе до нов ръст на заразените.

Въпреки че най-голямата икономика в Европа се възстановява след сравнително меки мерки, политици и бизнес лидерите от Варшава до Сан Франциско насочиха фокуса си към стъпките на Берлин за завръщане към нормалността, преди да има налични открити ефективни ваксина или лечение срещу коронавируса.

Първите пациенти, при които беше потвърдена коронавирна индексия в Германия, бяха млади хора, които са се заразили на почивки в Италия и Австрия. Към момента средната възраст на германските пациенти, заразени с коронавирус, е 50-годишна и остава далеч по-ниска от средната възраст на заразените във Франция и Италия (62 години), което отчасти обяснява различните нива на смъртността.

Германия също влезе в кризата с гъста мрежа от болници и диагностични лаборатории - днес тя разполага с около 34 легла за интензивно лечение на 100 хиляди жители - повече от два пъти от тези на Франция и три пъти по-високо от британското и италианското ниво.

"Германия има капацитет и лекува около 200 пациенти, транспортирани от други страни", заяви федералният министър на здравеопазването миналата седмица.

Страната е направила над 2 милиона теста за Covid-19 от началото на пандемията - почти два пъти повече на глава от населението спрямо САЩ. Правителството планира да увеличи капацитета на тестване от 900 хиляди до 4.5 милиона теста седмично, което би било еквивалентно на тестването на 18 милиона американци за същия период.

Баден-Вюртемберг, дом на автопроизводителите Daimler и Porsche, който беше силно засегнат от пандемията, е добър пример за това как провинциите в Германия се справиха с предизвикателството.

"Ние имаме ранна и непроменлива стратегия", заяви здравният министър на провинцията. "Видяхме цинамито да се насочва към нас и увеличихме капацитета на болниците си, преди да ни е ударило", обяснява той.

Местните власти в Баден-Вюртемберг, с подкрепата на държавното правителство, увеличиха капацитета на болниците си и разработиха свои собствени тестове, които бързо могат да бъдат произведени масово. Първоначално 11-милионната провинция имаше само 560 служители, натоварени с проследяването на контактите на всеки заразен човек, но бързо увеличиха този брой до над 3000.

Държавното правителство също използва две от най-големите университетски болници на Баден-Вюртемберг, в Улм и Тюбинген, за да му помогне да изготви стратегия за пациенти с коронавирус, с която да се проведат масови тестове сред рискови групи и да се премине към навременно лечение на заразените, проявяващи тежки симптоми.

В резултат на това броят на хоспитализациите спадна и днес в Баден-Вюртемберг има повече незаети респиратори, отколкото Испания и Италия заедно, заяви здравният министър на провинцията.

✓ Слънчевата и вятърната енергия са най-евтините източници за две трети от света

Разходите за оборудване намаляват и технологиите се подобряват

Слънчевата и наземната вятърна енергия сега са най-евтините нови източници на електроенергия за най-малко две трети от населението на света, което допълнително заплашва въглищата и природния газ, пише Bloomberg.

Изравнената цена на електроенергията за проекти за наземна вятърна енергия спадна с 9% до 44 долара за мегаватчас от втората половина на миналата година. Цената на слънчевата енергия спадна с 4% до 50 долара за мегаватчас, сочи доклад на BloombergNEF.

Цените са дори по-ниски в страни като САЩ, Китай и Бразилия.

Разходите за оборудване намаляват, технологиите се подобряват и правителствата по целия свят засилват целите си за повече чиста енергия, докато се стремят да се борят с изменението на климата.

Това би могло да премахне въглищата и природния газ, когато се построят новите електроцентрали.

„Проектите за слънчева и вятърна енергия в най-добрия клас ще са под 20 долара за мегаватчас до 2030 г. Има много иновации, които ще намалят разходите допълнително“, каза Тифън Брандили, анализатор от BNEF.

Преди десетилетие слънчевата енергия струваше над 300 долара на мегаватчас, а наземната вятърна енергия - над 100 долара на мегаватчас. Днес наземната енергия струва 37 долара в САЩ и 30 долара в Бразилия, докато слънчевата енергия е 38 долара в Китай.

Батерийното съхранение също става все по-конкурентно. Изравнената цена на електроенергията за батерии падна до 150 долара за мегаватчас, т.е. наполовина спрямо две години по-рано.

✓ Как пандемията ще преобрази живота ни?

Работата от вкъщи, телемедицината и по-добрата хигиена са част от промените

„Сякаш сме преминали от 2020 в 2030 г. за един уикенд“, казва в интервю холандският образователен иноватор Кристиен Бок. В свой анализ Саймън Кюпър е разгледал някои от трансформациите в западните общества след март, представени от Investor.bg.

Това, което следва, не е каталог на утопични мечти (макар че се нуждаем от тях) или краткотрайно морално събуждане. По-скоро това е списък с промените, които действително се случиха, трябва да се запазят, ще спестят време или пари и може да смекчат проблеми като въглеродните емисии, самотата и бездомността, пише Кюпър.

Работа от вкъщи

От седмица това е експеримент, но след близо месец той започва да се институционализира дори в професии, които никога преди не са го обмисляли.

Британският кабинет сега заседава чрез Zoom, съдебните заседания се изместиха онлайн, а банковите служители извършват трансакции от дома си чрез защитени системи. Всичко това се случи непланирано, докато много служители по цял ден се грижат за децата си. Работата по домовете ще бъде по-лесна след пандемията.

Ако служителите с бели якички се окаже, че вече работят от вкъщи дори само половината от седмицата, спадът в пътуванията до местоработата ще съкрати емисиите и замърсяването, както и трафика в пиковите часове, като същевременно ще увеличи националното щастие.

Когато психологът Даниел Канеман и икономистът Алън Крюгер през 2006 г. помолиха 900 жени от Тексас да оценят своето удоволствие от рутинните занимания, сексът се класираше на първо място, а пътуването до работа - на последно. Сутрешните пътувания се възприемаха като „особено неприятни“. Вече непътуващите биха спестили състояние от отказа от автомобили и биха си освободили време по многобройни начини.

Повечето нископлатени служители - като чистачи, касиери и сервитьори - не могат да работят от вкъщи. Ако обаче белите якички преместят дейността си от градските центрове към жилищните квартали, ще се появят съответните поддържащи работни места. Всеки, който все още пътува до центъра, ще стане свидетел на по-празни пътища и влакове.

Телемедицина

Пандемията предизвика почти моментална спестяваща време революция в медицинската помощ. Според уебсайтът Medicaleconomics.com телемедицината работи „за повечето подновявания на лечения, инфекции на пикочните пътища, настинки и обриви, проследявания на диабет и хипертония, лабораторни резултати, посещения след операция, за контрола на раждаемостта и плодовитостта и за психичното здраве“.

Възрастните хора - много от които преминаха наложителен курс по видеоконферентна връзка - ще прекарват по-малко време в пълните с микроби чакални. Децата им (обикновено дъщерите) могат да участват в разговорите, вместо да водят родителите си по доктори.

По-добра хигиена

Отричащите коронавируса винаги изтъкват, че обикновеният грип също убива хиляди. Това е истина, но не е добър аргумент срещу блокадите по време на далеч по-смъртоносния Covid-19. По-скоро това е аргумент за намаляване на смъртните случаи от грип в нормални времена.

Вече знаем как да го направим: повече миене на ръцете; маски и самоизолация за инфекциозни хора, когато е възможно; и по-добра наличност на грипни ваксини.

Още по темата прочетете в Investor.bg.

[Гласове](#)

✓ Жан-Пиер Шевенман: Световната пандемия е разрыв, сравним с рухването на комунизма

Либералната глобализация приключи. Вървим към геополитическо реструктуриране на капитализма. Търговската и технологична война между САЩ и Китай беше началото на този нов свят, но кризата дойде оттам, откъдето не я

очаквахме. Тази световна пандемия е фундаментален разрыв в нашата история, толкова голям, колкото рухването на комунизма през 1989-1991 г.

Утрешният свят ще се организира около два полюса, САЩ и Китай. Китай ще се насочи към вътрешния си пазар. Що се отнася до САЩ, те или ще упорстват в своя унилатерализъм, имам предвид екстратериториалността на американското право и политиката им на едностранно облагане с данъци, или ще се върнат към политиката на балансиран съюз с Европа. Въпросът е дали Европа ще намери мястото си в новия свят. Във всеки случай Европа ще може да го направи, само ако се разпростира до Русия и обедини всичките си сили. Голямата Европа, за която призоваваше генерал Дьо Гол, представлява все пак 700 млн. жители", разсъждава в интервю за "Фигаро" бившият френски министър на промишлеността и отбраната Жан-Пиер Шевенман.

- *От месец Франция е под карантина и не се вижда изход от кризата. Какво трябва да се направи?*

- Коронавирусната епидемия ни напомня, че историята е трагична. Това не е "ултиматум на природата", както каза Никола Юло. По никакъв начин не е следствие от глобалното затопляне. Тази пандемия е един аспект - не от най-приятните - на оставената сама на себе си глобализация. Непредвидима по своята внезапност, бруталност, почти универсалния характер на разпространението си, тази пандемия разкрива неспособността ни да се справим при липсата на ваксина. Ще добавя, че тя показва зависимостта, която Франция допусна, наред с други страни, прехвърляйки на другия край на света половината си индустрия, по-специално фармацевтичната и медицинската.

Единствената стратегия, която виждам, е умножаване на тестовете, проследяване, карантина на болните и хората в риск, очаквайки до една или две години производството на ваксина. Ще има втора криза: полупарализата на нашата икономика. Повече от всичко трябва да променим умствената си нагласа. Все още чувам гласа на користолобивци за евтиното снабдяване. Това е лесният път. Изискванията на сигурността налагат по-твърдо говорене, това е дългосрочното завръщане на нацията, на републиканската държава. Времето на безгрижието приключи. За да намалим зависимостта си, ни трябва национално производство. След битката при Марна имаше окопна война и тази пандемия може да продължи дълго. Планирането не е мръсна дума. Сега е време за национално единство. Не очаквам да постигна нечие публично отричане от принципи, а спасително осъзнаване на нашите елити. Нуждаем се от правителство за обществено спасение. Всички живи сили трябва да се чувстват свързани. Не е време за обвинения или политикански спорове. Има два възможни сценария: 1914 или 1939-1940 г. Аз от своя страна избирам свещения съюз. От президента на републиката зависи страната да бъде на висотата на предизвикателствата.

- *Досега Франция не беше в състояние да произведе маски масово и бързо. Как си обяснявате тази унизителна ситуация?*

- След петролните шокове през втората половина на 70-те г. нашите елити избраха постиндустриалното общество, т.е. услугите и обрънаха гръб на индустрията. Индустриалната политика стана мръсна дума. Приехме Споразуменията от Ямайка от 1976 г., които превърнаха долара в световна валута и избрахме да вържем франка за марката, което я превърна в надценена валута. Нашите елити избраха да се конкурират с работната ръка на страни с ниски разходи. Две цифри обобщават тази политика: броят на работните места в промишлеността спадна от шест милиона на по-малко от три милиона работници. Що се отнася до дела на промишлеността в добавената стойност, той спадна от 20 на 10 процента. Европа и САЩ прехвърлиха в страни с ниски разходи голяма част от промишлеността си. Именно оттогава води началото си геополитическото реструктуриране на капитализма. Търговската и технологична война между САЩ и Китай беше началото на този нов свят, но кризата дойде оттам, откъдето не я очаквахме. Тази световна пандемия е фундаментален разрыв в нашата история, толкова голям, колкото рухването на комунизма през 1989-1991 година.

- *През 1983 г. затръшнахте вратата на Министерството на промишлеността и научните изследвания. Защо?*

- Проектът на левицата беше индустриален проект. Когато видях, че Франсоа Митеран му обръща гръб и продължава предишната политика на връзване на франка към марката, което щеше да оцети трайно нашата индустрия, държавническото чувство, за да не използвам по-големи думи, ме накара да подам оставка като министър на промишлеността. Оттогава страдаме от свръхнадценена валута, което до голяма степен е източникът на нашите икономически неволи.

- *Германия изглежда способна да гарантира своята независимост. На цената на труда ли се дължи тази разлика?*

- Не, Германия успя да съхрани своята индустрия и дори да я развие. Това се вижда във фармацевтичната сфера, където Германия има много голям излишък. Цената на труда в двете страни е близка, но Германия може да разчита на подизпълнители от страни с ниски разходи, като Полша, Чешката република, Унгария, Словакия, накратко нейния *hinterland* (тил) в Централна и Източна Европа. Но трябва да си спомним, че Германия издълба тази разлика още в края на XIX век. Германците вложиха парите си в индустрията, докато французите и британците инвестираха спестяванията си в проблемни заеми или проекти за далечно развитие. През тридесетте славни години, от 1945 до 1974 г., Франция успя обаче да се изкачи нагоре по течението, опирайки се на своята стратегическа държава и на собствените си сили в областта на въздухоплаването, ядрената енергетика, железопътния транспорт и т.н.

- *Как можем да се индустриализираме отново след толкова години на деиндустриализация? Възможно ли е това в един отворен свят?*

- Би било грешка да смятаме, че след кратка пауза ще се върнем към предишното статукво. Трябва да ревизираме всички вериги за създаване на стойност, всички производствени вериги. И отговорът се крие първо в пренасочването на нашите елити към индустрията и технологичното развитие. Проблемът, който поставих преди почти четиридесет години, съществува и днес. Способни ли сме да излъчим нови елити с усет за общия интерес и републикански патриотизъм? Способни ли сме да излъчим големи обществени мениджъри, които ще бъдат утрешните Марсел Боато, Луи Арман, Пол Дьолуврие, Пиер Гийома, Жорж Бес?

- *Арно Монтебург заяви във "Фигаро", че "глобализацията е приключила". Не е ли твърде категорично?*

- Не, Монтебург е прав: либералната глобализация приключи. Вървим към геополитическо реструктуриране на капитализма. Утрешният свят ще се организира около два полюса, САЩ и Китай. Китай ще се насочи към вътрешния си пазар. Що се отнася до САЩ, те или ще упорстват в своя унилатерализъм, имам предвид екстратериториалността на американското право и политиката им на едностранно облагане с данъци, или ще се върнат към политиката на балансиран съюз с Европа. Въпросът е дали Европа ще намери мястото си в новия свят.

Във всеки случай Европа ще може да го направи, само ако се разпростира до Русия и обедини всичките си сили. Голямата Европа, за която призоваваше генерал Дьо Гол, представлява все пак 700 млн. жители. Естествено, вътре в тази голяма Европа ще трябва да развием необходимите синергии, не само във въздухоплаването, но и в сфери като цифровизацията и електрическите батерии, за да реструктурираме автомобилната си промишленост. За тази цел несъмнено ще трябва да съживим еквивалентът на това, което беше общото планово управление в първите години на Петата република. Брутният вътрешен продукт в еврозоната надхвърля 10 трилиона евро, въпросът за финансирането не беше решен правилно. Ако германците не искат “корона бонове”, не можем да им ги наложим. От друга страна, Европейската централна банка (ЕЦБ) сложи на масата близо един трилион евро, което може да се сравни с това, което направиха американският Федерален резерв или Централната банка на Англия. Според мен ЕЦБ трябва да повтори точно това, което направиха двете англосаксонски банки.

- *“Трябва да изградим отново нашия национален и европейски суверенитет”. Какво мислите за думите на президента на републиката?*

- “Европейски суверенитет” не е точната дума, защото няма европейски народ, но тя според мен означава обединение на нашите сили и хармонизация на плановете ни за съживяване. Само нацията осигурява легитимна рамка на демокрацията.

- *На висота ли е днешна Европа?*

- Добре виждаме, че Маастрихтска Европа е към своя край. Изоставянето на бюджетния пакт за стабилност и разрешението за държавни помощи ясно показва, че всички правителства, включително германското, са осъзнали, че са изправени пред неподобна криза, което предполага използването на големи средства. Европейският механизъм за солидарност беше създаден за нещо друго: запазване на еврото след кризата (на държавния дълг) от 2010 г. Това е твърде малка пожарникарска кола за пожара, който ни заплашва. Можем да съжаляваме, че Европа не е в състояние да отпусне солидарен заем, за да се изправим пред невиданата и обща опасност. Трябва да се обърнем към това, което реално съществува, в случая Европейската централна банка, която ще изкупува облигации, включително държавни, и ще позволи на държавите да провеждат политики за сигурност във всички области: здравеопазване, но също така селско стопанство, промишленост и енергетика.

Трябваше ли например да затваряме АЕЦ “Фесенхайм”, която ни даваше по-евтина и безвъглеродна енергия? Това се нарича да се простреляш в крака! Време е да се откажем от услужливите отстъпки, направени на Зелените. Разбира се, всички са съгласни, че трябва да пазим общите блага на човечеството, но трябва да скъсаме с технофобията, антинаучната идеология и враждебността към ядрената енергия.

- *Може ли Китай да бъде големият победител в тази криза?*

- Китай ще се съвземе по-рано от другите големи индустриални страни. Той успя да ограничи пандемията в провинция Хубей. Той ще увеличи разликата, както вече направи след кризата от 2008 г. Китай съумя да съчетае пазара и планирането. Ние трябва да възстановяваме инструментите на волунтаристката политика: да назначим комисари за реиндустриализацията. По време на Втората световна война големите демокрации съумяха да се организират. Свободата не е анархия. капитализмът върви към известна регионализация, което няма да попречи на търговията, но е условие за дългосрочната жизненост на нашите икономики.

- *Мнозина говорят за “следващия свят” и съграждането, което ни очаква. Кои са големите оси, върху които трябва да се работи?*

- Те са четири. На първо място, връщане към държавата, т.е. към усета за общ интерес, дългосрочният усет, връщането към патриотизма и гражданското съзнание на елитите и народа.

Втората ос е стратегическата автономия на Европа във всички области. Тревожа се за последиците, които настоящата криза може да има в бюджета ни за отбрана. Би било грешка да отслабим усилията си за модернизация на нашето ядрено разузнаване. Нито пък е моментът да изоставим общата си селскостопанска политика.

На трето място, трябва да мислим за голяма Европа от Атлантика до Русия.

И на четвърто място, трябва да преразгледаме философията на Европейския съюз и на единния пазар, заменяйки първенството на конкуренцията в индустриалната политика. Разбира се, конкуренцията ще остане правило, но тя трябва да толерира изключенията, които изисква общият интерес. Както каза Тиери Бретон, време е Европейската комисия да направи предложения за европейска индустриална политика. За останалото вярвам в субсидиарността. Държавните помощи трябва да бъдат приети, за да може всяка страна-членка да си възвърне приемлива автономия. Не е нормално например да оставим индустрии, като производството на дихателни апарати, да отидат в другия край на света.

Трябва да преосмислим бъдещето извън правилата, установени теоретично от Фридрих Хайек и Милтън Фридман, а в политически план от Маргарет Тачър и Роналд Рейгън. Нека си спомним, че единният пазар бе създаден в Европа, когато неолиберализмът беше в зенита си. Трябва да се разделим също с Европа на Жак Делор и Паскал Лами. Съвършената конкуренция имаше своя миг на слава, но той приключи.

✓ **Министерският съвет одобри проект на Закон за изменение на Закона за здравето**

Министър-председателят Бойко Борисов и членовете на Министерския съвет проведеха чрез видеоконферентна връзка извънредно правителствено заседание.

Правителството одобри проект на Закон за изменение на Закона за здравето, който урежда мерките на територията на Република България за предпазване, ограничаване и преодоляване на последиците от разпространението и заразата с вируса на COVID-19 за времето след прекратяването на извънредното положение, 13 май 2020 г.

Със законопроекта се предлагат промени в чл. 61 и чл. 63 от Закона за здравето, които имат пряко отношение към възможността за разпореждане на протиепидемични мерки от министъра на здравеопазването.

Целта е да се намали и забави разпространението на епидемията от COVID-19 и да се осигурява възможност за подготовка на здравната система за гарантиране на адекватна медицинска грижа.

Определят се актовете, с които министърът на здравеопазването въвежда временни протиепидемични мерки на територията на страната или на отделен регион за защита на живота и здравето на гражданите. Те ще се въвеждат със заповед по реда на чл. 73 от Административнопроцесуалния кодекс или с наредба, която се обнародва незабавно в следващия брой на „Държавен вестник“.

Проектът предвижда и промени в редица други нормативни актове.

В Административнопроцесуалния кодекс изрично се въвежда двумесечен срок за разглеждане на оспорването на общия административен акт, издаден в неотложни случаи и двуинстанционност на оспорването.

С изменения в отделни нормативни актове като Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., Закона за чужденците в Република България, Кодекса на труда, Кодекса за социално осигуряване и Закона за държавния служител и др. се прецизират срокове за предвидените в тях социално-икономически, финансови и здравни мерки за преодоляване на последиците от разпространението и заразата с вируса на COVID-19, като част от сроковете се удължават и се разширява приложното поле на част от мерките. Всички права, възникнали с извънредното положение, се удължават с 2 месеца след 13 май.

✓ **За два часа утре са възможни затруднения при продажбата на е-винетки и маршрутни карти**

Утре – 6 май, между 17 ч. и 19 ч., са планирани дейности по внедряване на актуализации на електронната система за събиране на пътни такси – винетки и тол.

Възможно е да възникнат частични забавяния и прекъсвания, които биха могли да затруднят продажбите на електронни винетки и маршрутни карти. Актуализациите няма да повлияят на автоматичното отчитане чрез бордови устройства и GPS тракери на изминатото разстояние от тежкотоварни автомобили над 3,5 тона.

За избягване на риска от проблеми с покупката на е-винетка за леки коли и на маршрутна карта за камиони и автобуси по време на предвидените актуализации, препоръчваме на шофьорите внимателно да планират пътуването си по републиканската пътна мрежа и да купят своевременно електронната си винетка или маршрутна карта.

✓ **Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите**

БНТ, „Сутрешен блок“

- Къде са новите случаи на заразени с коронавирус? Последна информация от Щаба;
- Какво знаем и не знаем за COVID-19? Гост - д-р Александър Симидчиев;
- Футбол под карантина - вицепрезидентът на Българския футболен съюз Атанас Фурнаджиев;
- По линията София - Скопие - каква е цената на добросъседството? Коментар на доц. Наум Кайчев;
- Един необикновен Гергьовден - как ще празнуват военните тази година?;

БТВ, "Тази сутрин"

- На живо от Смолян, Враца, Кула и Сливен: Нараства ли броят на заболелите от коронавирус?;
- Кога ще има ваксина срещу COVID-19?;
- От какво се нуждае бизнесът, за да излезе от кризата? В студиото: председателят на Българската стопанска камара Радосвет Радев и предприемачът Красимир Дачев;
- На живо: Как ще се проведат матурите и кандидатстудентските изпити тази година?;
- Ще бъде ли продължено извънредното положение и ще се възстанови ли икономиката след това? Гост, вицепремиерът Томислав Дончев;

Нова телевизия, „Здравей България“

- Мерките ми са по-добри от мерките ти - ще се разберат ли партиите в управляващата коалиция? Гост - вицепремиерът Красимир Каракачанов;
- Бомба с часовников механизъм: Колко дълго могат да издържат фирмите на кризата? Какво предложи на Брюксел Симеон Дянков?;
- Още жертви на COVID-19 в Гара Орешец. Какво е състоянието на останалите заразени от дома за възрастни хора?;
- Обвинения за жестокия побой над музикант. На живо от Литаково - засилени ли са мерките за сигурност в селото?;
- Ще ни продават ли замразявано по Великден агнешко, като прясно по Гергьовден? За какво да внимаваме - съветите на Румен Бахов и експертите;

- За кражбите в църкви по време за зараза и за мерките в храмовете преди Гергьовден - говори Видинският митрополит Даниил.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - 60 дни принудителен неплатен отпуск ще са стаж за пенсия;
- в. Труд - Те не умряха от коронавирус;
- в. Телеграф - Връщат сухото мляко в сиренето;
- в. Монитор - Безплатната храна за децата със задължителен тест за пестициди;

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - 375 лв. и за безработни, които си гледат децата вкъщи;
- в. 24 часа - 60 дни принудителен отпуск заради пандемията ще се броят за пенсия;
- в. Труд - Отлагат с още два месеца дългове заради COVID-19;
- в. Труд - 61% от фирмите оцеляват в кризата;
- в. Телеграф - Министерският съвет реши: край на извънредното положение след 13 май;
- в. Телеграф - Кредити до 300 000 лв. за малки и средни фирми;
- в. Монитор - Кабинетът слага след 13 май край на извънредното положение, Темида отваря врати;
- в. Монитор - Две деца изгоряха в барака;

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Георги Марков, юрист, бивш конституционен съдия, депутат от ГЕРБ: Шокиран съм от решенията на КС за царските имоти, България е в правен хаос;
- в. 24 часа - Как държавната поща издържа първия стрес тест с вестниците;
- в. Труд - Кардиологът проф. Младен Григоров пред "Труд": Не съм оптимист за скорошна ваксина срещу COVID-19;
- в. Телеграф - Проф. Тодор Черкезов, изпълнителен директор на МБАЛ "Д-р Атанас Дафовски" - Кърджали: Дори един спасен живот в борбата с covid-19 означава много;
- в. Монитор - Катя Сунгарска, говорител на Центъра за спешна медицинска помощ - София: Спешни лекари нощуват извън домовете си, за да не заразят близките си;

Водещи анализи

- в. 24 часа - Три сценария в БСП за избора на лидер;
- в. Труд - Газът ще дойде на власт дори и в България;
- в. Труд - Душмани Иван Гешев има доста, нужни са помагачи;
- в. Телеграф - Едното мляко ни остана, та и него да затрием;
- в. Монитор - Ябълки за детето, вместо кутия цигари.